

Talvisodasta riittää uutta sanottavaa

Kimmo Rentola puhuu. Linkkimuotoiset henkilönimet johtavat kuviin ao. henkilöistä tässä tilaisuudessa. Paluu kuvasta tekstiin selaimen Takaisin/Back -painikkeen avulla.

Historiallisen Yhdistyksen ja Suomen historiallisen seuran 7.10. 2002 järjestämässä luentotilaisuudessa **Kimmo Rentola** puhui otsikolla "*Residenttimme ilmoittaa...*" Tiedustelun vaikutus Stalinin päätöksiin talvisodassa. Helsingin yliopiston Porthaniassa pidetty tilaisuus oli yleisömenestys, mutta keskustelu jäi vähäiseksi.

Tilaisuuden avannut SHS:n esimies, professori **Pauli Kettunen** korosti, kuinka historiantutkimus etenee esittämällä uusia kysymyksiä ja tulkintoja, ei täyttämällä havaittuja aukkoja. "Talvisota on varmasti eniten tutkittuja ja keskusteltuja aiheita historiassamme, mutta silti siitä löytyy paljon uusia näkökulmia ja kysymyksiä", totesi Kettunen.

Dosentti Kimmo Rentolan uudet tutkimustulokset perustuvat Moskovasta ja Washingtonista saatuihin tiedusteluraportteihin. Luennoitsijan mukaan arkistomateriaali avautui hänelle lähinnä, koska arkistonhoitajat "arvelivat, että **Timo Vihavaisen** ystävälle näitä voi antaa". Vihavainen itse kertoi olevansa valmistelemassa julkaistavaksi mielipideseurantaan ja tiedusteluun liittyviä asiakirjoja yhdessä Venäjän tiedeakatemian kanssa ja osana laajempaa kansainvälistä projektia. "Valitettavasti Venäjällä noudatetaan samaa sääntöä kuin Englannissa, ja nimiä peitetään dokumenteista 70 vuoden ajaksi", kertoi Vihavainen.

Ensimmäisen kommenttipuheenvuoron piti professori emeritus **Jukka Nevakivi**, joka aloitti onnittelemalla Rentolaa huomattavista

tuloksista. Talvisotaa itsekin tutkinut emeritus pohdiskeli, millainen merkitys oli talvisodan rauhan kannalta Stalinin uskolla länsivaltojen Bakun hyökkäykseen. Nevakivi kertoi Stalinin pitäneen keskusteluistaan tarkkoja pöytäkirjoja, jollaisia Rentolalla ei kuitenkaan ollut nyt käytettävissään.

Kimmo Rentolan käyttämä tiedustelumateriaali näyttäisi tarkentavan kuvaa Tanner-vihan synnystä Moskovassa. Vielä lokakuussa 1939 sosiaalidemokraattijohtajaan suhtauduttiin ilmeisen neutraalisti. Luennon jälkeisessä keskustelussa Tanner tuntui kirvoittavan paljon mielipiteitä, eikä yksin **Hannu Rautkalliolta**, joka kertoi olleensa ihmeissään, kun tällainen tilaisuus järjestettiin. "Kolmen viikon kuluttua ilmestyy nimittäin minun kirjani samoista aiheista", ilmoitti Rautkallio, ja kertoi, että kirjasta löytyisi myös lisävalaistusta Tanner-asiaan.

*Kuvassa vasemmalta Kansan Uutisten Viikkolehden päätoimittaja **Jukka Parkkari**, Venäjän historian professori **Timo Vihavainen** ja poliittisen historian emeritusprofessori **Jukka Nevakivi***

Yleisön joukossa istui koko joukko arvovaltaisia historioitsijoita, mukaanlukien akateemikko **Eino Jutikkala**, ja muita historianharrastuksestaan tunnettuja vaikuttajia. "Tämähän on tällainen historian kuka kukin on -tilaisuus", naurahti tohtori **Jukka Tarkka**. Myös emeritusprofessori **Hannu Soikkanen** piti luentotilaisuutta erinomaisena tapana uuden tiedon jakamiseen: "Tällaisessa on mahdollisuus keskittää sanottavansa, ja keskustelu syntyy heti". Tarkka myös arveli, että keskustelu talvisodasta jatkuu vielä pitkään uusien analyysien ja arviointien muodossa.

* * *

Lopuksi yleisökilpailu: tunnista **hattupäinen dosentti**, joka muiden mukana käytti myös yleisöpuheenvuoron. Vastaukset **Jari Sedergrenille** marraskuun 2002 loppuun mennessä. *Ennen & nyt* arpoo oikein vastanneiden kesken kirjapalkinnon.

Teksti: Jussi Vauhkonen

Kuvat: Jari Sedergren & Jouko Nurmiainen

**Jussi Vauhkonen opiskelee poliittista historiaa
Helsingin yliopistossa ja on Historiallisen
Yhdistyksen hallituksen jäsen.**

ENNEN JANYT

Historian tietosanommat